

Svenska ITS Rådets

position om

Fordonsrelaterad ITS

---

1. Varför Fordonsrelaterad ITS?

Fordonsrelaterad ITS handlar om att hjälpa fordon att kommunicera med varandra och med infrastrukturen längs vägen. Utifrån ett trafiksäkerhets- och framkomlighetsperspektiv finns det mycket att vinna på att denna utveckling sker snabbt.

En förare av en bil har idag mycket begränsad information om trafiksituationen i fordonets absoluta närhet. Informationen inskränks till vad föraren själv kan se (visuell kontakt, informationskyltar) eller höra (trafikradio, sirener). Att i förväg få reda på olyckor, trafikstockningar, alternativa resrutter, resetjänster, bensinstationer, vägrestartanger med erbjudanden etc. har stor inverkan på resenärens komfort, framkomlighet och trafiksäkerhet. I slutändan leder ett förändrat förarbeteende att de transportpolitiska målen lättare uppnås.

För Sverige, som har lång tradition av samarbete mellan akademi, fordonsindustrin och offentlig sektor, är detta inte längre en framtidsvision utan en verklighet med stor exportpotential. Samtidigt sker en snabb internationell utveckling inom området och standardiseringsarbeten har redan initierats, bland annat av EU. Fordonsrelaterad ITS är därför ett prioriterat område för ITS-rådet och Sverige.

Uppdraget

ITS-rådet fått ett direktiv¹ av regeringen att verka för ett ökat svenskt agerande i EU inom området. Bakgrunden är att regeringen ser möjligheten att såväl påskynda som påverka införandet av olika ITS-tjänster och också samordna tjänsterna på europeisk och internationell nivå. Detta kommer i förlängningen att komma det svenska näringslivet till nytta, inte minst våra exporterande företag.

Positionspapperna beskriver på en övergripande nivå de viktiga aspekterna hur vi från svenskt håll agerar i olika EU-sammanhang när det gäller ITS-frågor. Dokumentet ska kunna användas av såväl representanter från näringslivet, offentliga organisationer, akademien och dess forskare som olika branschorganisationer. Varje positionspapper omfattar det trafikslagsövergripande perspektivet.

---

¹ Regeringens direktiv: http://www.sou.gov.se/kommittedirektiv/2010/dir2010_67.pdf

Position Paper

December 2011

Följande prioriterade områden inom Fordonsrelaterad ITS behandlades i den trafikslagsövergripande ITS-strategin och handlingsplanen² som Vägverket på uppdrag av regeringen tog fram 2010.

- Pilot och fältförsök av samverkande system skall initieras. Koordinering av fullskaleförsök med utvalda ITS-tjänster.
- Definiering av en fordonsplattform med öppen arkitektur och standardgränssnitt för tillhandahållandet av ITS-tjänster. I arbetet ligger också att ta fram en plan för införande av trafikslagsövergripande samverkande tjänster (fordon-till-infrastruktur och samt fordon-till-fordon) utifrån användarnytta och säkerhet.
- Initiering av pilotprojekt enligt konceptet ”smarta försäkringar/smart driving”. En förhandlingsman bör tillsättas för att ta fram förutsättningar för införande av konceptet.
- Testning av olika trafiksäkerhetsrelaterade tjänster baserade på både korthållskommunikation och mobilnätskommunikation på utpekade vägvägar.
- Fastställandet av specifikationer för kommunikation infrastruktur-till-infrastruktur (I2I), fordon-till-infrastruktur (V2I) och fordon-till-fordon (V2V) i samverkande system.

Pågående arbeten

Arbetet med att utveckla Fordonsrelaterad ITS pågår bland många aktörer i Sverige, inte minst inom fordonsindustrin. Samtidigt fortgår ett flertal initiativ inom EU, dels i form av FOT (Field Operational Tests)³, dels i form av standardisering inom ETSI⁴ och CEN/ISO⁵. Ett antal tjänster är definierade och prioriterade av bland annat EasyWay⁶ och är på väg att konfirmeras av CEDR⁷.

- En prioritering av de ITS-tjänster som kan ge nya värden, tillgänglighet och miljöeffektivitet har påbörjats. Prioriteringen sker utifrån vinster på lång och kort sikt.
- De svenska aktörerna på fordonsmarknaden har samlats för att skapa ett gemensamt arbetssätt och engagemang. Målet är att forma ett ekosystem för branschen.
- En plattform för öppen dialog med de som önskar medverka i utvecklingen (ex. innovationsrelaterade organisationer, fordons- och telekomindustri samt akademi) har skapats.
- Tester av bl.a. olika trafiksäkerhetsrelaterade tjänster baserade på både mobilnätskommunikation och korthållskommunikation pågår med fokus på de kommersiella villkoren.
- Piloter på gång inom samverkande system som beräknas gå i drift under 2012.
- Smarta försäkringar/smart driving är pågående arbeten. Detta sker i samverkan med fordonsindustrin, Trafikverket och försäkringsbolag.

² ITS-strategi och handlingsplan: <http://www.sou.gov.se/its/handlingsplan.htm>

³ FOTs: http://cordis.europa.eu/fetch?CALLER=PROJ_ICT&ACTION=D&CAT=PROJ&RCN=98318

⁴ ETSI:s hemsida: www.etsi.org

⁵ CEN/ISO: http://www.iso.org/iso/standards_development/processes_and_procedures/cooperation_with_cen.htm

⁶ EasyWay: <http://www.easyway-its.eu/>

⁷ CEDR: http://www.cedr.com/about_us/

2. Prioriteringar för framtiden

Inom positionen Fordonsrelaterad ITS har ITS-rådet valt att lägga fokus på ett antal utvalda initiativ som skall snabba på utvecklingen inom området:

- En plan för införande av trafikslagsövergripande samverkande tjänster (fordon-infrastruktur och fordon-fordon) bör tas fram med fokus på användarnytta, säkerhet och olika tidsperspektiv. I arbetet ingår krav på både fysisk och digital infrastruktur, att tydliggöra ansvar och roller samt utvärdering av strategier och investeringsbehov för utbyggnad.
- Tjänsterna som utvecklas ska vara testade, enkla att införa och anpassade till befintliga kommunikationsinfrastrukturer. De skall också bygga på de prioriterade tjänster som tagits fram inom EasyWay och CEDR.
- I Sverige skall tjänster prioriteras som kan ge trafikanterna, samhället och industrin nya värden i termer av säkerhet, tillgänglighet och är miljöeffektivitet i ett kort men också långt tidsperspektiv.
- Affärslogiken, ansvar och roller mellan de olika aktörerna i Sverige skall utvecklas genom bland annat framtagande av kommersiella piloter för hållbara samverkande och fordonsrelaterade ITS tjänster. Syftet är att förenkla ett successivt införande av tjänster.
- För att underlätta innovationen inom området bör transportslagsövergripande data och information göras tillgängligt, se positionsrapporten "Tillgängliggörande av transportrelaterad data oberoende av trafikslag" för mer information.
- Nödvändiga plattformar för kontrollerad innovation av tjänster behöver etableras.
- Sverige bör medverka aktivt i de olika standardiseringsorganen, CEN TC 278, ETSI samt ISO 204 i syfte att tillvarata svenska intressen i detta arbete.
- Sverige skall också i större utsträckning delta i utvecklingsarbetet på EU-nivå. Exempelvis bör kontakter etableras med FOT-projektet.
- Fordonsplattformar med öppen arkitektur bör definieras med standardgränssnitt för tillhandahållandet av ITS-tjänster. Syftet är att möjliggöra en plug- and playintegrering av framtida nya eller uppgraderade tjänster, inklusive sådana som används i nomadisk utrustning eller som utnyttjar satellitpositioneringstjänster. Detta kommer att sänka kostnaden för varje tillämpning och öka möjligheterna för snabb utbyggnad.

3. ITS-rådets positionspapper

Följande positionspapper är framtagna till dags dato. De ska vara dynamiska i sin karaktär och kommer att uppdateras successivt. Dessa dokument finns på ITS Rådets hemsida www.sou.gov.se/its.

- Tillgängliggörande av kvalitetssäkrade trafikslagsövergripande information.
- ITS Gods
- Fordonsrelaterad ITS
- Attraktiva resetjänster
- Gemensamt betalsystem inom kollektivtrafiken och transportsektorn
- Trafikledning i Storstad – alla trafikslag
- ITS och Trafiksäkerhet

4. Kontaktpersoner

Karin Hård av Segerstad
Senior Advisor ITS
karin.hard-af-segerstad@trafikverket.se
+46 70 762 23 69

Alf Petersson
Senior Advisor ITS
alf.petersson@trafikverket.se